

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

לשבת קדש פרשת תרומה תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - י"ט

1. ר' מאיר חולק על דין 'פה שאסר' וסובר שאינם נאמנים לפסול עצמם. מה טעמו?

א. פסולי עדות היינו - אינם נאמנים לומר על עצמם, כיון שמלוה מדקדק לחפש עדים כשרים.

ב. קטנים היינו - אינם נאמנים כיון שחזקה אין העדים חותמין על השטר אא"כ נעשה בגדול, וכן החזקה שהמלוה לא מחתים קטנים.

ג. אנוסים מחמת נפשות היינו - לרב חסדא: סבר ר"מ, שעדים יהרגו ואל יחתמו שקר. ולכן מרשיעים את עצמם.

דחה רבא: וכי כך נורה להם, הרי אין לך דבר שעומד בפני פיקוח נפש - אלא ע"ז וגלוי עריות ושפיכות דמים בלבד.

ופירש רבא: כשהלוה מודה שכתב את השטר [וטוען שפרע] - אין המלוה צריך לקיימו. וכאן מדובר שהלוה מודה ולכן העדים אינם 'פה שאסר'.

2. רב הונא בשם רב: מודה בשטר שכתבו - אין צריך לקיימו. רב נחמן טען לו: 'גנובי למה לך' תאמר הלכה כר"מ. כיצד סובר רב נחמן עצמו?

אף כשהלוה מודה שכתבו, אומרים למלוה קיים שטרך ואח"כ תרד לדין. [וכחכמים שבמשנתנו].

3. רב יהודה בשם רב: האומר שטר אמנה הוא זה [שלא לזה] - אינו נאמן. מי האומר?

א. רבא: הלוה - ואע"פ שפשיטא שאין בכוחו, נתחדש שאף כשהוא הפה שאסר אינו נאמן, [כר"ה בשם רב].

ב. אביי: המלוה - ואין לומר שתבוא עליו ברכה שמודה, כיון שמדובר שחב לאחרים ומפסיד את נושיו מדין שיעבודא דרבי נתן.

ג. רב אשי: העדים - וכשכתב ידם יוצא ממקום אחר אכן פשיטא שלא נאמנים. וכוונת רב לכשאין כתב ידם יוצא ממקום אחר והטעם שאינם

נאמנים כשיטת רב כהנא שאסור לאדם שישהה שטר אמנה בתוך ביתו.

למד מכך רב ששת - עדים שאמרו אמנה היו דברינו - אין נאמנין להרשיע עצמן שחתמו על עולה.

4. איזה שטר אסור להשהות בביתו כפי שלמדו מהפסוק 'אל תשכן באהליך עולה'?

א. רב כהנא: שטר אמנה, אבל שטר פרוע אינו עולה שפעמים מתעכב עד שישלם הלוה את שכר הסופר.

ב. רבי יהושע בן לוי: אסור למלוה להשהות שטר פרוע. וכ"ש שטר אמנה.

ג. בשם רב: 'אם און בידך הרחיקהו' - זה שטר אמנה ושטר פסים [פיוסים, כביכול שחייב לו], ואל תשכן - זה שטר פרוע.

עוד למדנו מ'אל תשכן' - ספר שאינו מוגה עד ל' יום מותר לשהותו, מכאן ואילך אסור לשהותו.

5. עדים שאמרו אמנה היו דברינו - אין נאמנין, מה הדין אם אמרו 'מודעא היו דברינו' [המוכר מסר מודעא נגד המכירה, שמאיימים עליו]?

רב נחמן: אין נאמנים. הטעם: כמו באמנה, אין כח לעדות בע"פ לסתור העדות שבשטר.

מר בר רב אשי: נאמנים. הטעם: כיון שהותר לשטר זה להכתב, משא"כ שטר אמנה לא ניתן להכתב.

6. מעידים: 'תנאי היו דברינו', המכירה היתה תלוי בתנאי. מה הדין?

צדדי הספק: האם נחשב שעוקרים את הנאמר בשטר, או שלא עוקרים כיון שהתנאי הוא ענין נפרד. ופסק רב נחמן: העדים נאמנים.

7. מה הדין כשעבד אחד אומר שהשטר תלוי בתנאי והעד השני אומר שאינו תלוי בשטר?

א. רב פפא: שניהם מעידים שהשטר אמיתי, ואין דברי האחד שאומר שהשטר בתנאי מועילים במקום שנים.

ב. ר"ה ב"ר יהושע: כשם ששנים המעידים 'תנאי היה' נחשב שעוקרים עדותם ונאמנים. כך באחד יכול לעקור עדותו ואין כאן 'שנים'. וכן הלכה.

8. שנים חתומין על השטר ומתו, ובאו שנים מן השוק ואמרו ידענו שכתב ידם הוא, אבל אנוסים היו וכו', מה הדין?

נאמנים, כיון שהם הפה שאסר.

אבל אם יש עדים שכתב ידם הוא זה, או שהיה כתב ידם יוצא ממקום אחר היינו משטר שערערו עליו והוחזק בב"ד - אינם נאמנים.

"אינו דומה השונה פרקו מאה פעמים לשונה פרקו מאה ואחת" (חגיגה ט)